

LATUM OKKUM NÚ FÁA EITT FØROYSKT LO

SONJA JÓGVANSDÓTTIR TÓK Í SÍNARI TÍÐ SJÁLV STIG TIL FAKFELAGSSAMSTARVIÐ SAMTAK, MEN HON ER TIL REIÐAR AT UPPLØYSA TAÐ Í STUNDINI, UM EITT BREIÐARI SAMSTARV FAST AT RIGGA VIÐ STØÐI Í NÝGGJU SEMJUNI MILLUM HANDVERKARAR OG ARBEIÐSGEVARAR. EIN FORTREYTT FYRI STØÐUGUM SAMSTARVI ER TÓ, AT TALIB AV FAKFELØGUM MINKAR ÚR TEIMUM UMLEIÐ 55, SUM NÚ ERU Á FØROYSKA ARBEIÐSMARKNAÐINUM, NIÐUR Í UMLEIÐ 10, HELDUR HON

Ingolf S. Olsen – PRESS

Sonja Jógvansdóttir uppfann so at siga sjálv sitt nýggja arbeiðs-pláss, tá ið Føroya Arbeiðarafelag og Havnar Arbeiðsmannafelag saman við Føroya Fiskimannafelag í 2006 gjørdur av at fara inn í eitt skipað samstarv.

Hon gjørdist samskipari í Samtak, sum samstarvið eitur, og seinni komu tey bæði arbeiðarafeløgini í Klaksvík eisini við.

Men Sonja Jógvansdóttir ræðist ikki, at eitt breiðari fakfelagssamstarv møguliga fer at taka yvir, so tørnur ikki longur verður á Samtak. Tvørturímóti er hon sera spent upp á nýggja møguleikan, ið er runnin úr semjuni millum handverkarafeløgini og arbeiðsgevararnar.

– Eg haldi ikki, vit skulu himprast við at latið Samtak farið í søguna longu í morgin, um eitt breiðari og sterkari samtak av fakfeløgum bleiv veruleiki. Tað hevur allatíðina verið mín tanki og mitt ynski, at vit skuldu savna øll fakfeløgini í eina organisasjon álík LO, sum vit kenna tað úr hinum Norðurlondunum, og nú hava vit møguleikan, sigur hon.

LEGGIÐ SAMAN

Sonja Jógvansdóttir heldur tað tó vera eina avgerandi fortreyt fyri einum føroyskum LO ella bara einum varandi samstarvi millum fakfeløgini, at talið av teimum minkar.

– Í dag eru umleið 55 fakfeløg á føroyska arbeiðsmarknaðinum, og vit eru bara sløk 50.000 fólk, børn og gomul íroknað. Eg haldi,

at tað sigur seg sjálv, at talið vitnar um vantandi samanhald. Tí mugu feløgini fara undir samanleggingar í stórum stili. Eg vildi hildið, at 10 fakfeløg til samans er ivaleyst í okkara litla samfelag, og um eg hyggi at mínum egna arbeiðsplássi Samtak, so skuldi tað verið eitt og sama felag heldur enn fimm, og sjálvsagt skuldi Havnar Arbeiðskvinnufelag og onnur eisini verið við, sigur Sonja Jógvansdóttir.

”

Eg haldi, at tað sigur seg sjálv, at talið vitnar um vantandi samanhald

MAKTIN FORÐAR

Óttin fyri at missa vald er helst orsøkin til, at tað higartil ikki hevur eydnast at fáa gongd á samanleggingar av fakfeløgum.

– Tað liggur í okkum øllum, at vilja varðveita tað vald, ið vit hava, so eg skilji væl, hví tað gongur so striltið at fáa feløg at leggja saman, men eg eri sannførd um, at prísurin fyri hetta vald og tey nógvu feløgini er, at tey standa veikari. Vit hava eina ógvuliga høga organisasjonsgrad í Føroyum samanborið við nógv onnur lond – 80 prosent av føroysku løntakarunum eru limir í fakfelag – men gjøgnumslagskraftin á arbeiðsmarknaðinum stendur als ikki mót við organisasjonsgradina.

Við samanleggingum og tøttum samstarvi millum størri fakfeløg verður samlaða styrkin nógv størri enn nú, so tað er tann vegin, vit mugu fara, sigur Sonja Jógvansdóttir.

TØRVUR Á GREINING

Tørnur er eisini á, at fakfelagsrørslan í nógv størri mun enn nú ger greiningar av teimum avleiðingum, sum politiska skipanin fremur, heldur hon.

– Hvat hevur tað at siga, at vit broyta sosialar skipanir, gera flatskatt, nýggja pensjónsskipan, avtaka javning av almanna-veitingum og so framvegis, eru viðkomandi spurningar at fáa svar upp á. Politiska skipanin fær ov lítið kvalifiserað mótspæl frá fakfelagsrørsluni. Vit royna í hvør sínum lagi, men høvdu verið sterkari um vit høvdu eina fakliga eind, sum bert arbeiddi við at útgreina avleiðingarnar av lógaruppskotum, og hvussu tey ávirka limir okkara.

– Ein nýggj fiskivinnunýskipan er á veg, sjálvsagt skuldu vit havt okkara serfrøði at greina avleiðingarnar fyri einstaka fiskimannin og vinnuna sum heild, tí áhugamálini

eru ymisk, og okkara íkast er týðningarmikið, tí tað hevur so stóra ávirkan á limirnar og familjur teirra, sigur Sonja Jógvansdóttir.

HAGTØL OG DATABASUR

Hon leggur dent á, at við at brúka orkuna upp á færri eindir – ikki minst figgarligu orkuna – fer at bera til at skapa tað professionella grundstøðið, ið hevur so stóran týðning, um fakfelagsrørslan skal standa væl skipaðu arbeiðsgevarasiðuni kurl.

– Arbeiðsgevararnir hava langt síðani sæð, at tað snýr seg um at hava eitt gott felags grundarlag við nógvum vitan og serfrøði at byggja á. Fakfeløgini koma í so máta ikki upp í hálvan skógv á arbeiðsgevarunum, sum er, men fáa vit samanleggingar og eitt væl skipað samstarv millum feløgini, so kann heilt nógv fáast fyri leysgivnu orkuna, sigur samskiparin í Samtak.

Umframt tørvin á greiningum nevnr hon sum dømi, at føroysku fakfeløgini í dag eru sera illa fyri, tá tað snýr seg um egin hagtøl, serfrøði og vitan.

– Tað er slíkt, sum eru tey veruliga hvøssu vápnini í einari samráðingarstøðu, og tá stríðsmál eru. Vit tapa í dag ov nógv mál í rættarskipanini. Ikki tí, at okkara lögfrøðingar ikki eru nógv góðir, men tí vit ikki hava eitt sterkt lögfrøðiligt grundarlag at arbeiða við. Støðan hjá fakfeløgum í Íslandi var tann sama, til teir ein dag tóku seg saman í felag at byggja upp eina góða lögfrøðiliga databasu. Tá fóru tey knappliga at vinna málini, vísir Sonja Jógvansdóttir á.